

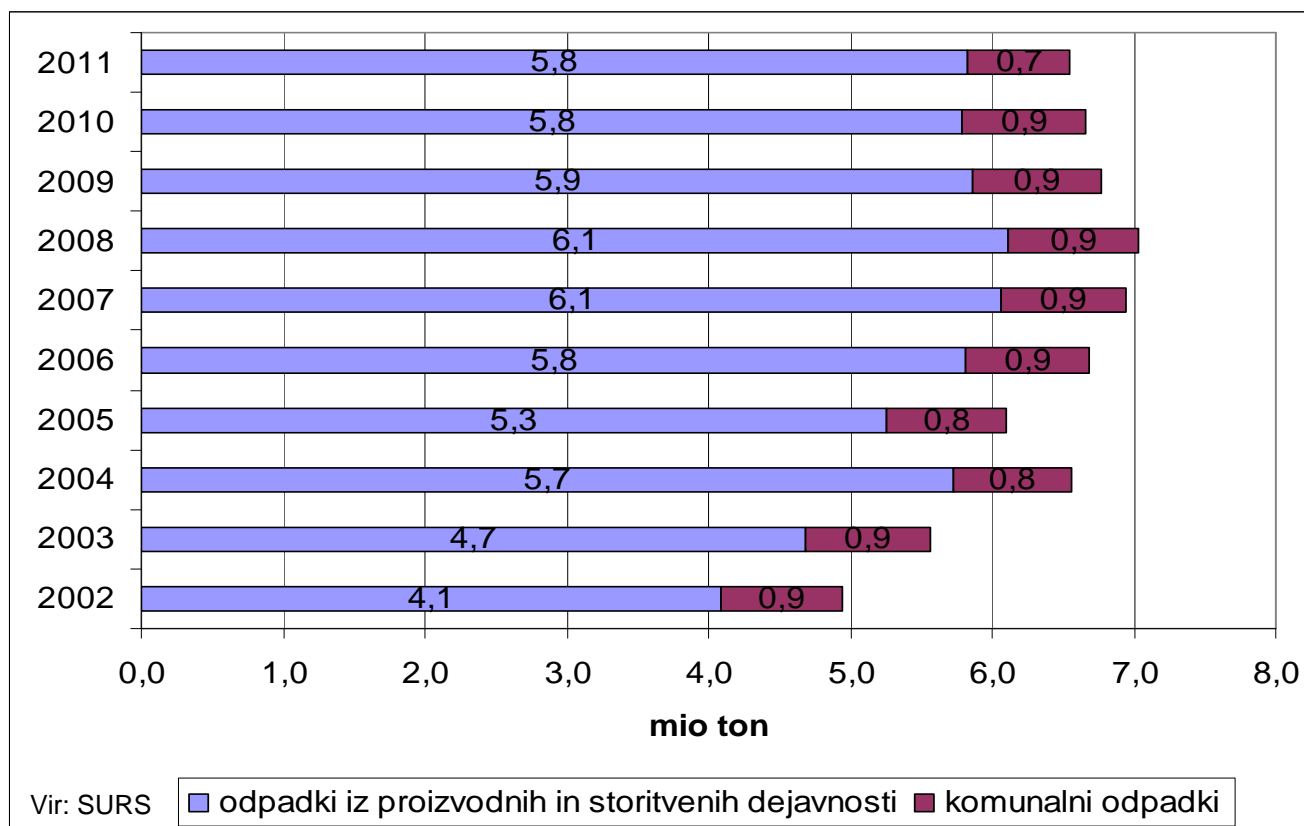
WE -EEN
*Wizard of the
Environment: the
Enterprise Europe
Network*

*Ravnanje z odpadki:
predpisi iz 3. paketa ukrepov za
spodbujanje gospodarstva*
Janja Leban

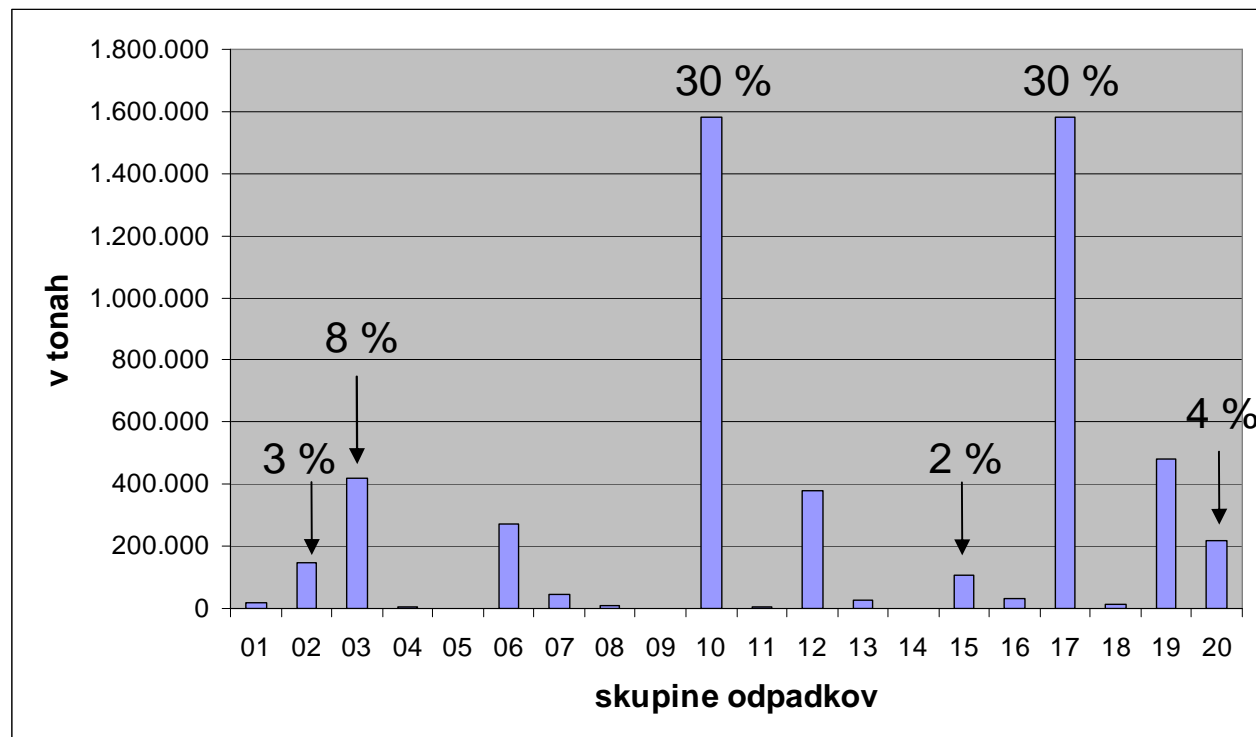

Koliko odpadkov nastane v Sloveniji?

v letu 2011 je v Sloveniji nastalo ~ 6,5 mio ton odpadkov,
od tega 89 % v proizvodnih in storitvenih dejavnostih

Odpadki iz proizvodnih in storitvenih dejavnosti po skupinah odpadkov

02 – kmet., vrtnar., lov, proizvodnja hrane

03 – obdelava lesa, proizv. papirja, pohištva

06 – odpadki iz anorganskih kemijskih procesov

10 – odpadki iz termičnih procesov

12 – odpadki iz postopkov oblikovanja ter fiz. in mehanske površ.obdelave kovin in plastike

15 – embalaža

17 – gradbeni odpadki in odpadki iz rušenja

19 – odpadki iz naprav za ravnanje z odpadki, iz ČN, naprav za pripravo pitne vode...

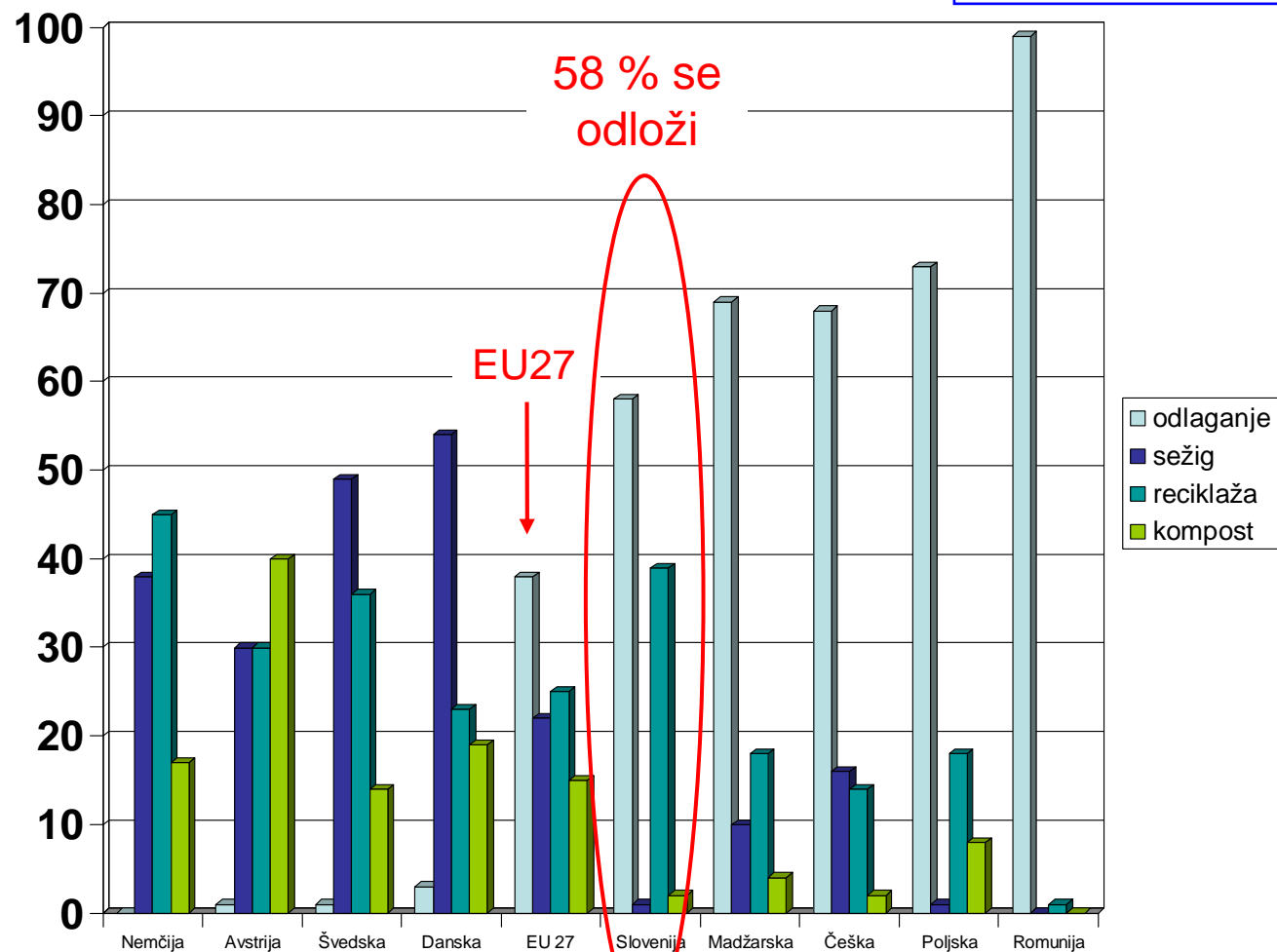
20 – komunalni odpadki

2,8 milijona ton (49 %):
interna predelava ali
odstranjevanje

Ravnanje s komunalnimi odpadki, primerjava z izbranimi državami, 2010

RS: 422 kg/prebivalca

EU-27: 502 kg/prebivalca

Vir: Eurostat Newsrelease N° 48/2012,
27 March 2012

Odpadki – vir surovin

družba recikliranja z visoko stopnjo učinkovitosti virov

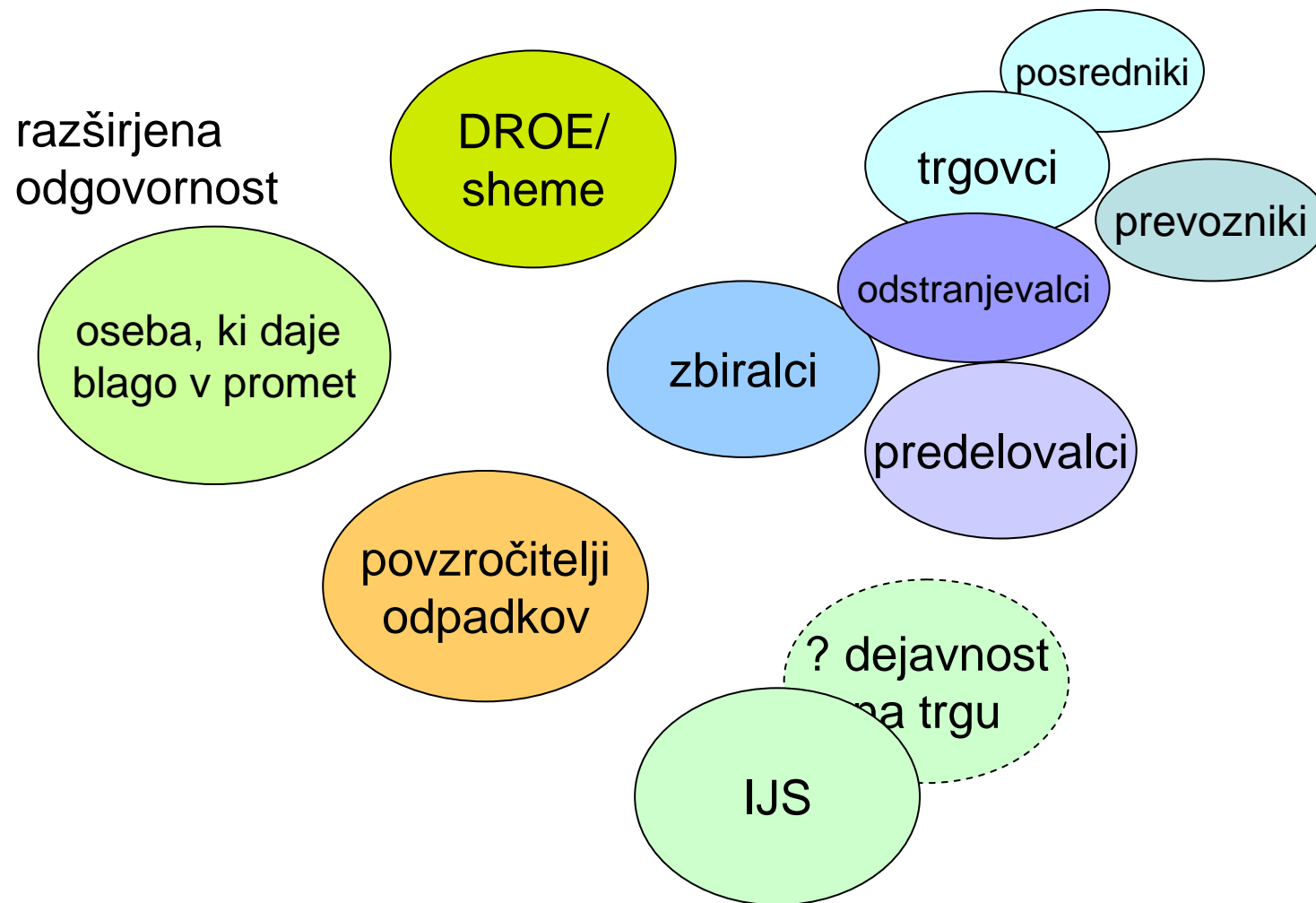
⇒ cilji glede priprave za ponovno uporabo in recikliranja odpadkov

- ✓ cilji po uredbi o odpadkih: papir, kovine, plastika, steklo, gradbeni odpadki
 - **2015**: ločeno zbiranje vsaj za papir, kovine, plastiko in steklo
 - **2020**: priprava za ponovno uporabo in reciklaža
 - najmanj 50% za papir, kovine, plastika, steklo iz gospodinjstev in po možnosti iz drugih virov
 - najmanj 70% za gradbene odpadke
- ✓ cilji po tokovih odpadkov: embalaža, EE oprema, baterije...

vir: fosilna goriva, minerali, kovine, voda, zrak, zemljišča, tla, biotska raznovrstnost, morski viri, **odpadki**...

Kdo je za kaj odgovoren?

3. paket ukrepov za spodbujanje gospodarstva

vključuje

- uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja,
- uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o odlaganju odpadkov na odlagališčih
- uredbo o ravnanju s komunalnimi odpadki
- uredbo o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in obdelavi mešanih komunalnih odpadkov
- operativni program ravnanja s komunalnimi odpadki
- operativni program ravnanja z odpadki

Ur.I.RS, št.
87/2012

Začne veljati
1.1.2013

Javna razprava
oktobra 2012

dialog MKO-GZS-gospodarstvo ?

sprejet naj bi bil še v letošnjem letu! ?

Komunalni odpadki in javne službe

Kaj je komunalni odpadek?

- odpadki iz gospodinjstva ali njemu po naravi ali sestavi podoben odpadki iz proizvodnje, trgovine, storitvene ali druge dejavnosti

Vlada predpiše:

- vrste dejavnosti, KO in nalog, ki se izvajajo v okviru JS
- metodologijo za oblikovanje cen...

zbiranje določenih vrst KO, obdelava določenih vrst KO in odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja KO je obvezna **občinska gospodarska javna služba varstva okolja**

Kdo je izvirni povzročitelj komunalnih odpadkov? (osnutek URKO)

- oseba, katere delovanje ali dejavnost povzroča nastajanje komunalnih odpadkov in je lahko:
 - izvirni povzročitelj iz gospodinjstva,
 - izvirni povzročitelj iz javnega sektorja, in
 - izvirni povzročitelj iz proizvodne dejavnosti, trgovine, poslovne dejavnosti, storitvene dejavnosti ali druge dejavnosti, ki ni dejavnost javnega sektorja

Nekaj dejstev v zvezi z URKO

- februar 2011: javna razprava
- julij 2011: na dnevnem redu Vlade RS ⇒
poziv GZS k zaustavitvi postopka sprejemanja
na Vladi RS - ugotovitve
 - ključna vsebinska vprašanja, od katerih je odvisen celotni koncept URKO, niso razjasnjena in usklajena
 - sprejemajo se ukrepi, ki omejujejo konkurenco na trgu, kar je v nasprotju s pravili EU o konkurenci
 - URKO v povezavi z uredbo o odpadkih predstavlja resno oviro za razvoj in dejavnost podjetij, ki svojih storitev ne opravljajo kot javna služba
 - določbe URKO in uredbe o odpadkih medsebojno niso usklajene in se izključujejo

Predlogi GZS (julij 2011)

- da se proizvodnim, storitvenim in drugim dejavnostim omogoči izbiro **izvajalca storitve na trgu za vse vrste odpadkov**
- da se **omogoči dejavnost ravnanja z odpadki na tržnih osnovah za vse vrste odpadkov**, ki nastajajo pri opravljanju neke dejavnosti, tudi za t.i. komunalne odpadke
- da se **javna služba omeji na komunalne odpadke iz gospodinjestev** in spodbudi/omogoči oddaja določenih vrst odpadkov v predelavo tudi izven tega sistema
- da se razrešijo odprta vprašanja v zvezi z URKO in posledično tudi uredbo o odpadkih v dialogu MOP-GZS-gospodarstvo

Odprta vprašanja – posledice za gospodarstvo

- uveljavlja se monopolni položaj izvajalcev javnih služb ravnanja s komunalnimi odpadki
- uvaja se razširjena odgovornost proizvajalca (embalaža), pri čemer le-ta ne bo imel možnosti vplivanja na sistem zbiranja odpadkov in stroške ravnanja
- omejuje se dejavnost podjetij, ki se tradicionalno ukvarjajo z odpadki - uveljavljene dobre prakse
- sprostitvev cen komunalnih storitev s 1.1.2013
- napovedana je višja dajatev na odlaganje odpadkov

višja obremenitev gospodarstva
izpolnjevanje ciljev ?

Poziv Strateškega sveta GZS

Strateški svet GZS predlaga:

- da MKO pripravi in s širšim gospodarstvom še pred javno razpravo uskladi osnovna izhodišča glede ravnanja s (komunalnimi) odpadki
- da se zagotovi konkurenčnost gospodarstva in s tem tudi širše družbe
- da se upoštevajo obstoječe dobre prakse v širšem gospodarstvu in možnost izbire za učinkovito ravnanje z odpadki in racionalizacijo stroškov

Upoštevati zakonodajo EU s področja
okolja kot tudi konkurence.

Uredba o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in obdelavi mešanih komunalnih odpadkov - *osnutek*

določa

- **pravila ravnanja** v zvezi s predelavo biološko razgradljivih odpadkov in obdelavo mešanih komunalnih odpadkov
- **pogoje za načrtovanje, gradnjo in obratovanje** naprav, v katerih se z biološkimi postopki predelujejo biološko razgradljivi odpadki ali s kombinacijo mehanskih in bioloških postopkov obdelujejo mešani komunalni odpadki, če
 - pri tem nastanejo obdelani biološko stabilizirani odpadki za odlaganje ali za termično obdelavo,
 - se pri tem pridobivajo energetske bogate frakcije ali nadomestna goriva ali
 - pri tem nastaja bioplin za energetske uporabe;
- **pravila za dajanje komposta ali digestata v promet**

Primeri odpadkov, za katere se uporablja uredba...

Priloga 1

Tabela 1: Pozitivni seznam vhodnih biološko razgradljivih odpadkov primernih za aerobno in/ali anaerobno predelavo, iz katerih pridobljen kompost ali digestat v skladu z 26. členom te uredbe lahko izgubi status odpadka in postane proizvod

Številka iz klasifikacijskega seznama odpadkov	Vrsta in opis odpadka	Specifikacija dovoljenih materialov	Opombe	Kompostiranje	Anaerobna obdelava
02	Odpadki iz kmetijstva, vrtnarstva, ribogojstva, gozdarstva, lova in ribištva, priprave in predelave hrane				
02 01	Odpadki iz kmetijstva, vrtnarstva, ribogojstva, gozdarstva, lova in ribištva				
02 01 01	Mulji, ki nastanejo pri pranju in čiščenju	Npr. mulji, ki nastanejo pri proizvodnji sladkorne pese, krompirja in v drugih postopkih predelave zelenjave	Če je pranje potekalo brez uporabe kakršnihkoli sintetičnih sredstev in dodatkov	X	X
02 01 02	Odpadna živalska tkiva	Odpadki ščetin in rogov, volna, perje, dlaka, rogovi, ostanki kopit, surovo mleko, lupina lupinarjev, jajca, stranski proizvodi iz valilnic, vsebina prebavnega trakta, kri	ŽSP1 Kri: ŽSP 3. kat. ANAEROBNA OBDELAVA		X
02 01 03	Odpadna rastlinska tkiva	Alge, ostanki krme, žetveni ostanki, pokošena trava, rastlinski odpadki iz kmetijstva, rastlinski deli naplavin,		X	X

⇒ ... primeri odpadkov

Tabela 2: Odpadki, ki se lahko uporabljajo za aerobno ali anerobno predelavo, vendar tak kompost ali digestat ne izgubi statusa odpadka in ne postane proizvod v skladu s 27. členom te uredbe.

Številka iz klasifikacijskega seznama odpadkov	Vrsta in opis odpadka	Specifikacija dovoljenih materialov	Opombe	Kompostiranje	Anaerobna obdelava
02 03 99	Drugi tovrstni odpadki	Ostanki pri proizvodnji škroba, začimb, melas in sirupov, nastali pri predelavi sadja, vrtnin in žitaric	Če je pranje potekalo brez uporabe kakršnihkoli sintetičnih sredstev in dodatkov	X	X
02 04 02	Kalcijev karbonat, ki ne ustreza specifikaciji (saturacijski mulj)	Blato čistilnih naprav odpadne vode, razen blata ☐ čistilnih naprav za odpadno vodo iz obratov za toplotno obdelavo odpadkov živalskega izvora, ki so uvrščeni med stranske živalske proizvode 1. in 2. kategorije, ter blata čistilnih naprav za			X

Hierarhija ravnanja

Povzročitelj biološko razgradljivih odpadkov in izvajalec občinske GJS zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov morata pri **izdelavi načrta gospodarjenja z odpadki** upoštevati naslednji **vrstni red** ravnanja z biološko razgradljivimi odpadki:

- **preprečevanje in zmanjševanje** nastajanja biološko razgradljivih odpadkov in njihovega onesnaževanja z nevarnimi snovmi
- **ponovna uporaba** biološko razgradljivih odpadkov pred drugimi postopki njihove obdelave, kakor je na primer ponovna uporaba odpadnega kartona ali lepenke
- **recikliranje** ločeno zbranih biološko razgradljivih odpadkov v izvorni material, če je okoljska prednost takega postopka predelave preverjena, kakor je na primer recikliranje odpadnega kartona, lepenke in papirja
- **aerobna ali anaerobna razgradnja** ločeno zbranih biološko razgradljivih odpadkov, ki niso namenjeni recikliranju v izvorni material, za uporabo **komposta** ali pridobivanje **bioplina** in digestata kot gnojilo v kmetijstvu ali za izboljšanje ekološkega stanja tal in
- raba biološko razgradljivih odpadkov za **gorivo**

Dileme: prenehanje statusa odpadka

Kompostu/digestatu preneha status odpadka in postane proizvod če:

- je bil proizveden izključno iz označenih odpadkov iz tabele 1 iz priloge 1
- izpolnjuje zahteve za 1. razred kakovosti
- pridobi deklaracijo iz priloge 8 in
- je namenjen vsaj eni rabi v skladu s prilogo 10

Odpadek ali proizvod

Kompost ali digestat, ki se uvršča v 2. razred kakovosti

Kompost iz odpadkov iz tabele 2 iz priloge 1

Vabilo k sodelovanju

- razprave o URKO ⇒ pripombe, mnenja ⇒ GZS-SVO

Projekti 2013

- delavnice
- mreženje - obiski podjetij –
ponudnikov okoljskih storitev

- delavnice: ravnanje
z gradbenimi odpadki
- praktični prikazi selektivnega rušenja stavb in čiščenja
divjega odlagališča

